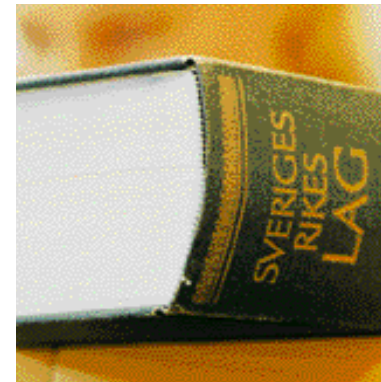

Åtgärdsprogram som redskap för att genomföra miljökvalitetsnormer

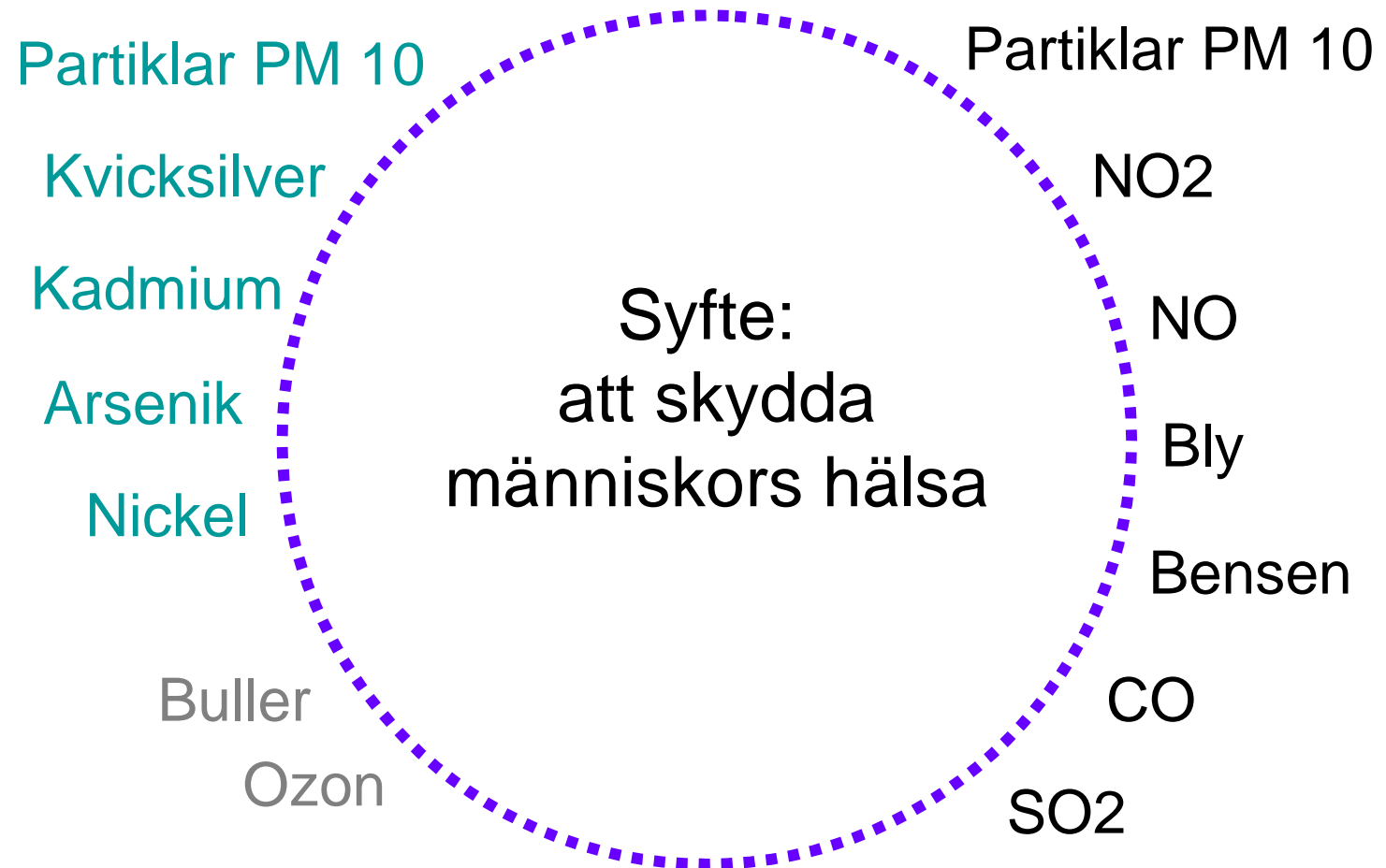
Svenska Luftvårdsföreningens höstmöte
6 nov. 2006

Lena Gipperth
Juridiska institutionen
Handelshögskolan vid Göteborgs universitet

Miljö kvalitetsnormer som rättsligt instrument

Genomförandet av direktiven

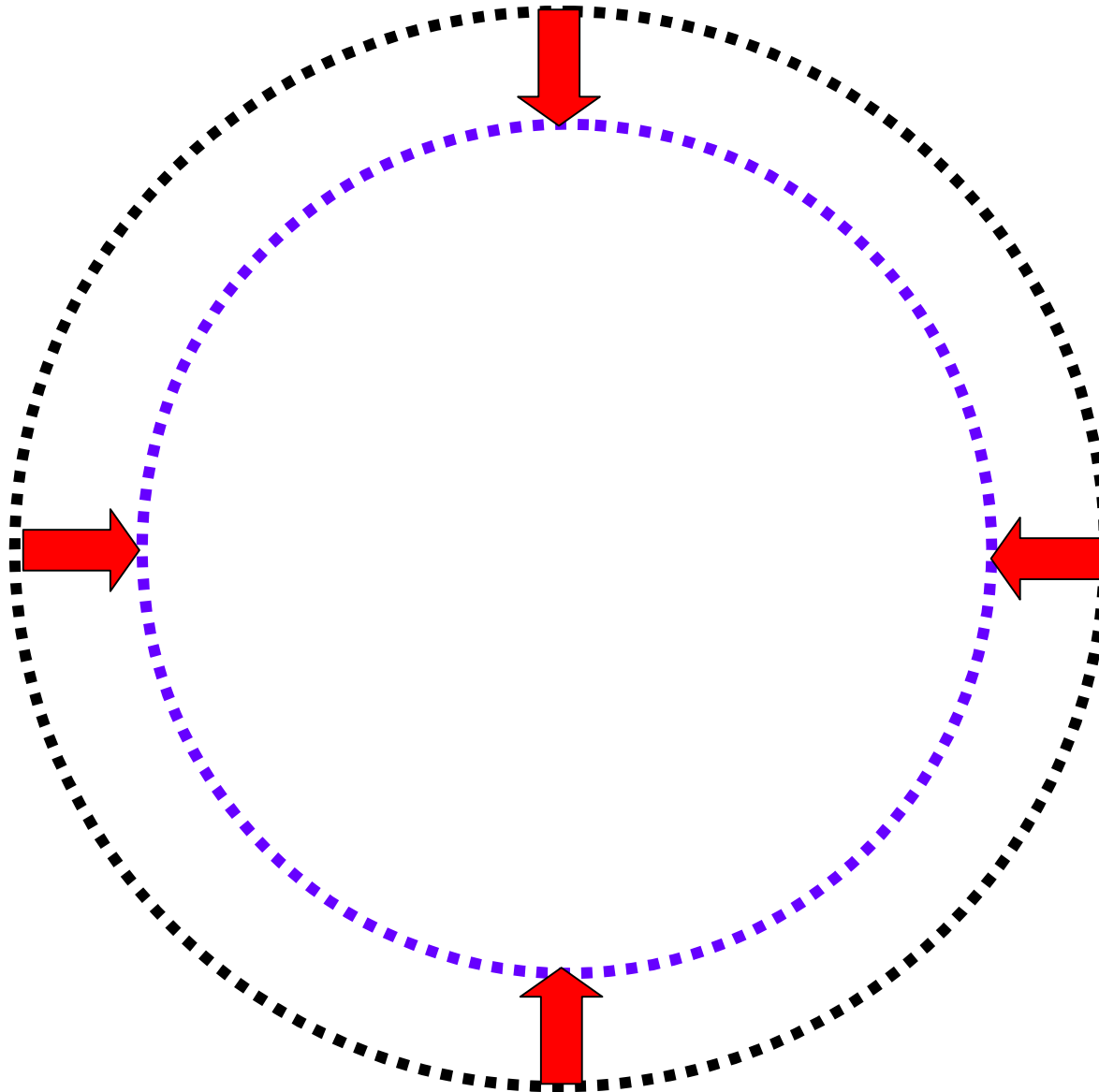
- “The transposition of a directive into domestic law does not necessarily require that its provisions be incorporated formally and verbatim in express, specific legislation; a general legal context may, depending on the content of the directive, be adequate for the purpose provided that it does indeed guarantee the *full application* of the directive in a *sufficiently clear and precise* manner so that, where the directive is intended to create rights for individuals, the *persons concerned can ascertain the full extent of their rights* and, where appropriate rely on them before the national courts.”

Mål C-361/88

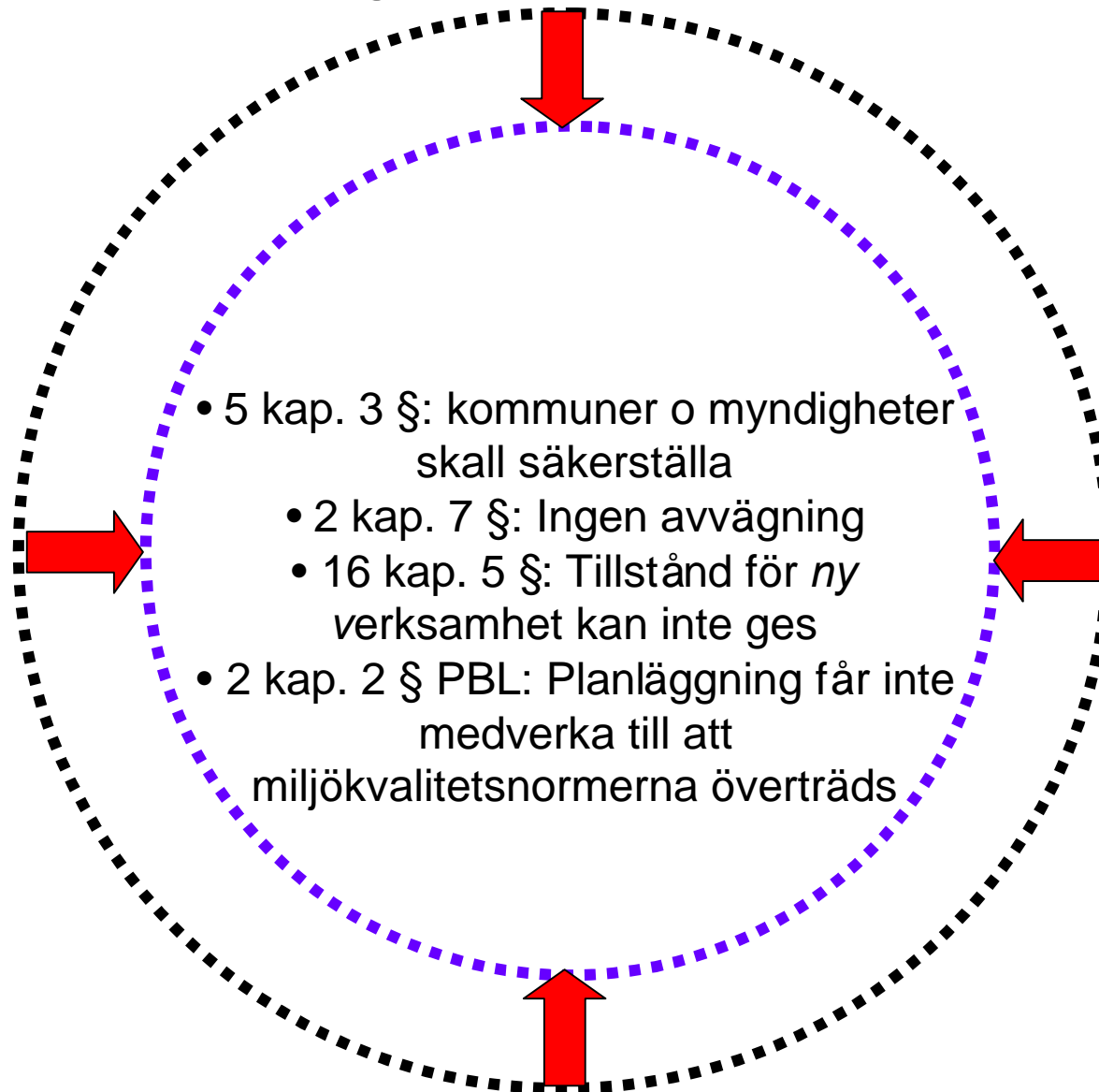
- “ ... whenever the exceeding of limit values could endanger human health, the persons concerned must be in a position to rely on mandatory rules in order to be able *to ascertain their rights.*”

C-361/88 och C 59/89

MKN måste kopplas till regler om genomförande

MKN måste kopplas till regler om genomförande

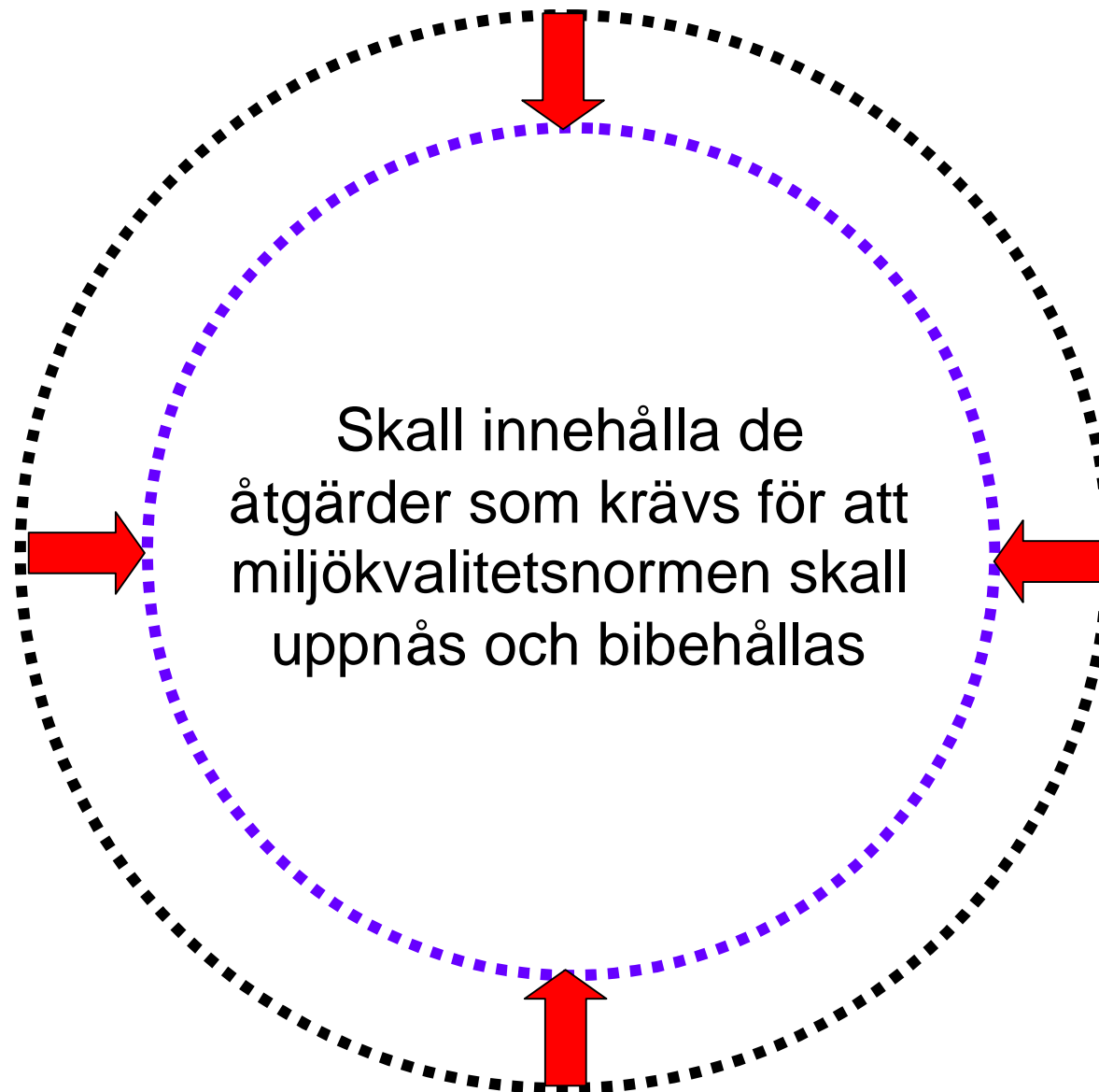
Artikel 10 IPPC-direktivet (96/61)

Om en miljökvalitetsnorm ställer högre krav än vad som kan uppnås genom användning av bästa tillgängliga teknik skall *ytterligare åtgärder* särskilt föreskrivas i tillståndet, utan att detta påverkar vidtagandet av andra åtgärder som kan behövas för att iaktta miljökvalitetsnormerna.

Åtgärdsprogram

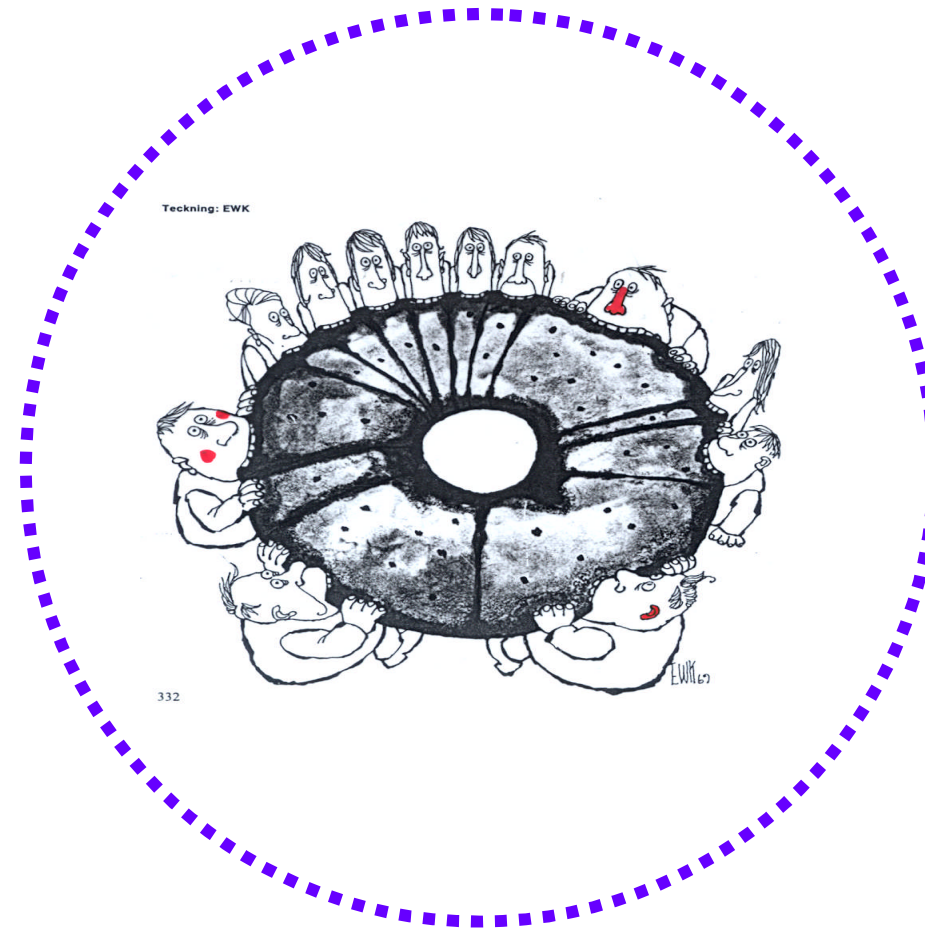

Handelshögskolan
VID GÖTEBORGS UNIVERSITET

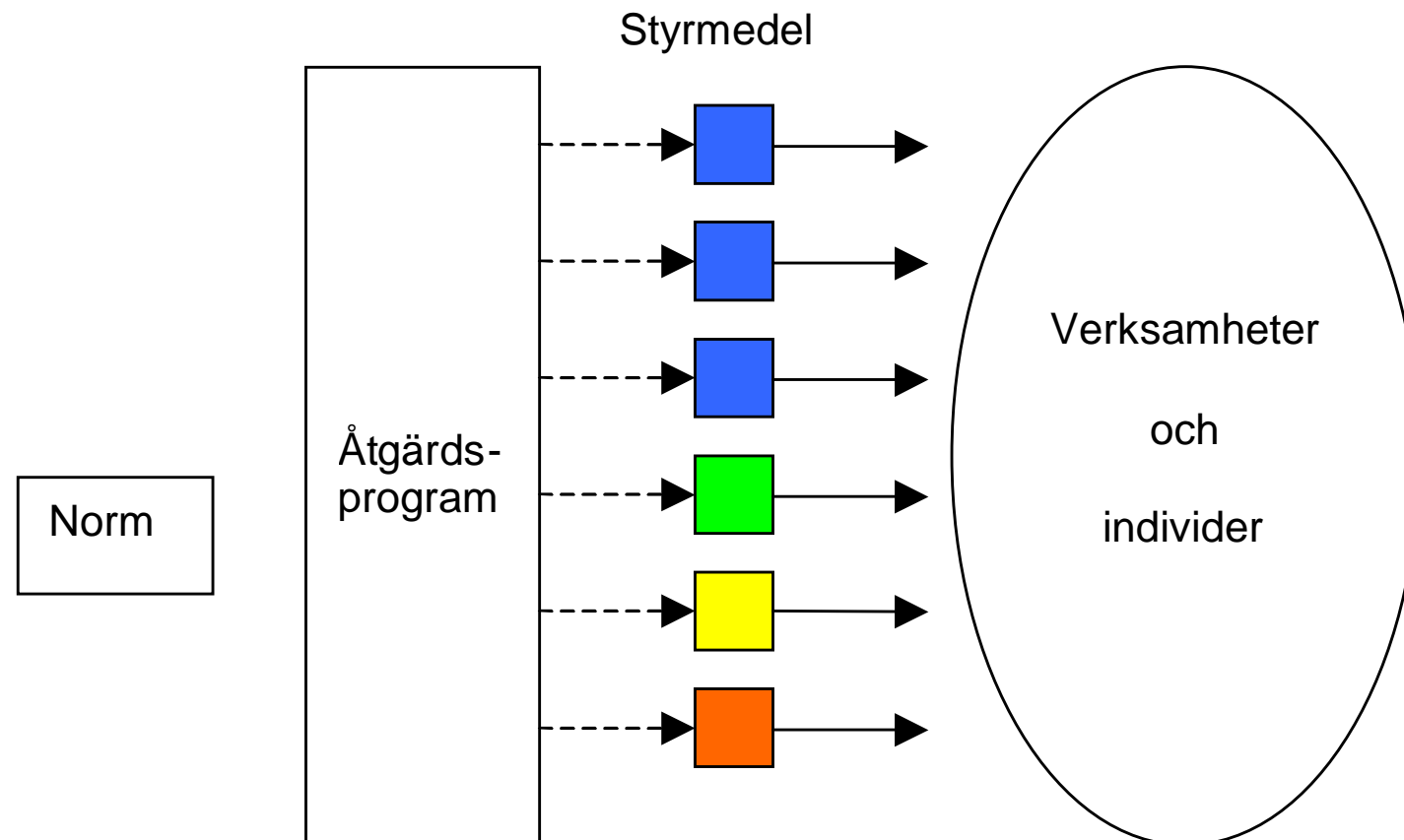

Hur skall bördor och utsläppsutrymme fördelas?

Dagens åtgärdsprogram

Exempel på åtgärder

- *Åtgärder för att informera om hälsokonsekvenserna av höga partikelhalter och de negativa effekterna av dubbdäcksanvändning*

Minskad användning av dubbdäck kan bidra till att sänka halten av partiklar (PM 10). Åtgärder behöver därför vidtas för att informera om hälsokonsekvenserna av höga partikelhalter och de negativa effekterna av dubbdäcksanvändning. Ansvariga för att åtgärderna vidtas är Vägverket, Naturvårdsverket, Länsstyrelsen i Stockholms län och kommunerna inom Stockholms län.

- *Åtgärder för att öka utbudet av infartsparkeringar i Stockholms län*

Exempel på åtgärder är en utbyggnad av infartsparkeringarna både för bil och för cykel. Vägverket, Banverket, Stockholms läns landsting och kommunerna i Stockholms län är ansvariga för åtgärderna.

Uppnås miljö kvalitetsnormerna genom åtgärdsprogrammen?

”Vid en samlad bedömning av möjligheten att klara miljö kvalitetsnormen för kvävedioxid i Stockholms län kan konstateras en risk för att åtgärdsprogrammen inte i tillräcklig omfattning ger effekt på halten kvävedioxid så att normen klaras till den 31 december 2005. Regeringen uppdrar därför åt Länsstyrelsen i Stockholms län att revidera åtgärdsprogrammet och upprätta förslag till kompletterande åtgärdsprogram för att miljö kvalitetsnormerna för kvävedioxid skall kunna uppfyllas.”

Regeringsbeslut 2004-12-09
M2003/1891/MkM2004/141/Mk

Genomdrivande av åtgärder

- EG-rätten kräver genomförande både i lagstiftning och i praktiken för att skydda människors hälsa.
- Kommuner och myndigheter skall *säkerställa* att miljökvalitetsnormer klaras när man prövar tillstånd m.m., utövar tillsyn, eller meddelar föreskrifter (5 kap. 3 MB) samt inom sina ansvarsområden vidta de åtgärder som behövs enligt ett åtgärdsprogram (5 kap. 8 § MB) men
 - svårt att säkerställa att normerna uppfylls vid beslut i enskilda ärenden
 - otydliga krav i ÅP och
 - svårt att genomdriva
- Länsstyrelsen skall pröva kommunens beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan eller områdesbestämmelser, om det kan befaras att beslutet innebär att en *miljökvalitetsnorm* inte iakttas. Skall dock inte pröva att ett ÅP följs.
- Enskilda kan överklaga vissa beslut men svårt att "rely on mandatory rules in order to be able to ascertain their rights."

Några slutsatser

- Det finns många **möjligheter** att arbeta med genomförandet av miljökvalitetsnormer men den rättsliga strukturen är inte konstruerad för genomdrivande
- Det har varit möjligt att besluta om åtgärdsprogram som
 - inte är tillräckliga för att normerna skall uppnås.
 - Inte tydligt anger hur omfattande förbättringar som krävs och vem som har ansvaret. Det går inte att bedöma om de åtgärdsprogram som beslutats är tillräckliga
- Ytterligare försämring möjlig:
 - MBs försämringsförbud gäller enbart ny tillståndspliktig verksamhet
 - PBLs försämringsförbud är mer heltäckande än MBs men tycks tillämpas på olika sätt i olika kommuner
- Det finns stor risk att bördorna övervältras på källor där vi har legala instrument (t.ex. tillståndspliktiga verksamheter)
- Lagstiftningen är inte konstruerad för att stimulera flexibla lösningar (jfr. 16 kap 5 § 2 st MB)

En ny typ av åtgärdsprogram

